

**Nadere ecologische
onderzoeken
hoogspanningsstation
Halsteren en inlusing**
Onderzoeken t.b.v.
rugstreeppad, vleermuizen en
bunzing

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0476754
definitief revisie 1.0
31 augustus 2023

TenneT projectnummer: 003.004.20
TenneT documentnummer:
003.004.20 1182770
TenneT revisienummer: 1.0
TenneT documentstatus: definitief

Nadere ecologische onderzoeken hoogspanningsstation Halsteren en inlussing

Onderzoeken t.b.v. rugstreeppad, vleermuizen en bunzing

projectnummer 0476754
documentnummer 0476754-VO-Ecol-Zkz
definitief revisie 1.0
31 augustus 2023

TenneT projectnummer: 003.004.20
TenneT documentnummer: 003.004.20 1182770
TenneT revisienummer: 1.0
TenneT documentstatus: definitief

Auteurs

W.R. Klok

Opdrachtgever

TenneT TSO B.V.
Postbus 428
6800 AK ARNHEM

Colofon

Projectgroep

W.R. Klok
M. Somers

Fotografie

W.R. Klok

Gecontroleerd

R. Keizer

Gecontroleerd

R. Keizer

datum	beschrijving	vrijgave
31 augustus 2023	Definitief	M. Scholten

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.1.1	Wettelijk kader	6
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Projectvoornemen	7
2.1	Ontwikkeling	7
3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Soortbescherming	8
3.2.1	Vleermuizen en rugstreeppad: soorten van de Habitatrichtlijn	8
3.2.2	Bunzing: soorten van de Wet natuurbescherming	9
3.2.3	Ontheffingsplicht	9
3.2.4	Zorgplicht	9
4	Methodiek	10
4.1	Werkwijze vleermuisonderzoek	10
4.2	Werkwijze rugstreeppad	11
4.3	Overzicht veldbezoeken	11
5	Resultaten	12
5.1	Uitkomsten vleermuisonderzoek	12
5.1.1	Waarnemingen per bezoek	12
5.2	Uitkomsten rugstreeppadonderzoek	12
5.2.1	Waarnemingen per bezoek	12
6	Conclusie en aanbevelingen	14
6.1	Toetsing wet natuurbescherming	14
6.1.1	Vliegroute en foerageergebied	14
6.1.2	Rugstreeppad	15
6.1.3	Bunzing	15
	Bibliografie	16

1 Inleiding

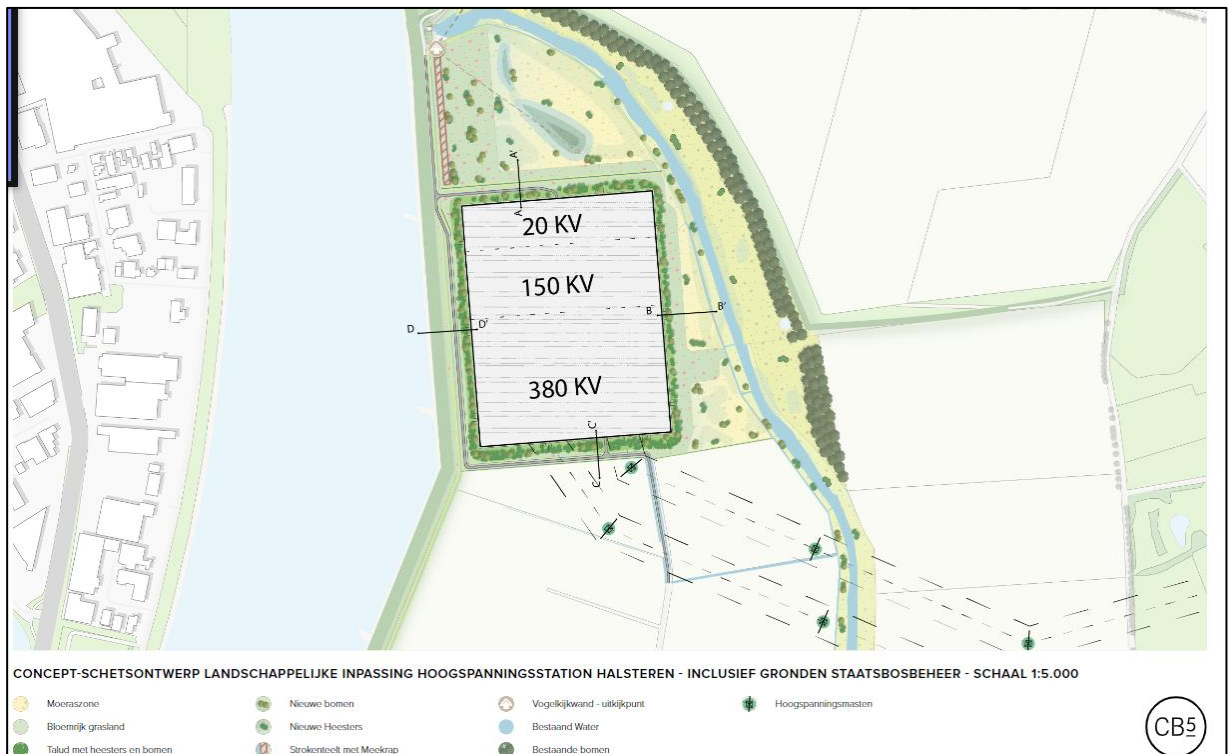
1.1 Aanleiding

Antea Group heeft de opdracht gekregen voor het uitvoeren van veld- en bodemonderzoeken ten behoeve van het ontwerp, de engineering, de bestemmingsplanwijziging en vergunningverlening van de bouw van een nieuw 380 kV/150 kV/20 kV-station in Halsteren, en de inlissing ervan op de bestaande 380 kV-lijn Rilland-Geertruidenberg. Dit station is onderdeel van het TenneT-project Netversterking Schouwen-Duiveland.

TenneT TSO B.V. dient zorg te dragen voor een robuust en een voor de toekomst gereed nationaal elektriciteitsnet. Samen met de regionale netbeheerders voor Zeeland (Stedin), en West-Brabant (Enexis) heeft TenneT studies uitgevoerd en voorstellen uitgewerkt om de knelpunten op te lossen en ruimte te maken op het elektriciteitsnet. Deze studies en daarbij behorende keuzes zijn tot stand gekomen in overleg met de provincie Zeeland, de provincie Noord-Brabant en met de betrokken gemeenten: Schouwen-Duiveland, Tholen en Bergen op Zoom. De gekozen oplossing omvat het realiseren van de volgende projecten:

1. Een hoogspanningsstation (380 kV/ 150 kV/ 20 kV) in de buurt van de bestaande 380 kV hoogspanningslijn nabij Halsteren;
2. Een hoogspanningsstation (150 kV/ 20 kV) nabij Zierikzee;
3. Een ondergrondse hoogspanningsverbinding (150 kV) tussen de nieuwe hoogspanningsstations nabij Halsteren en Zierikzee, via Tholen;
4. Een inlissing van hoogspanningsstation Halsteren op de bestaande 380 kV-lijn Rilland-Geertruidenberg.

Voorliggende rapportage betreft de onderzoeken uitgevoerd voor het bestemmingsplan van het hoogspanning station nabij Halsteren. Het station wordt gerealiseerd op de akkerpercelen rondom de Noorderkreekweg ten noorden van Halsteren, gemeente Bergen op Zoom. De overige akkers rondom het station worden omgevormd naar natuurlijk plas-dras, waardoor het huidige intensieve agrarische karakter van het plangebied opgeheven wordt (CB5, 2023). Het voornemen is ook om een inlissing te realiseren tussen het nieuwe station en naastliggende hoogspanningslijn. Hiervoor worden circa 8 masten met tussenhangende kabels aangelegd. Figuur 1 geeft het inpassingsplan van het planvoornemen weer.

Figuur 1. Concept ontwerp inpassingsplan hoogspanningsstation Halsteren. Bron: CB5.

Uit de Natuurtoets uitgevoerd in 2022 is gebleken dat het planvoornemen mogelijk negatieve gevolgen heeft op het leefgebied van algemene broedvogels, trekvogels, vleermuizen, rugstreeppad en bunzing (Antea Group, 2022). In de Natuurtoets zijn enkele maatregelen voorgelegd waardoor negatieve effecten op algemene broedvogels worden voorkomen. Reeds is door Bureau Waardenburg een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke toename in draadschlachtoffers door de voorgenomen lijninlissing (R.E. van der Vliet, 2023). Uit dit rapport is gebleken dat er geen exponentiële toename in draadschlachtoffers van vogels uit omliggende Natura 2000-gebieden wordt verwacht.

Uit NDFF komen waarnemingen naar voren van rugstreeppadden in de omliggende akkerpercelen. Dit zijn vooral waarnemingen van sub-adulte exemplaren waardoor het niet uit te sluiten is dat de slootjes binnen het plangebied mogelijk dienen als voorplantingsplaats voor de rugstreeppad en dat negatieve effecten vanwege het plan niet kan worden uitgesloten. Het plangebied betreft meerdere akkerpercelen die intensief beheerd worden en meerdere malen per seizoen worden bereiden en bewerkt. Daarnaast zijn de bermen binnen het plangebied sterk vergrast en niet vergraafbaar. Hierdoor kunnen vaste rustplaatsen van rugstreeppadden worden uitgesloten binnen het plangebied (Antea Group, 2022).

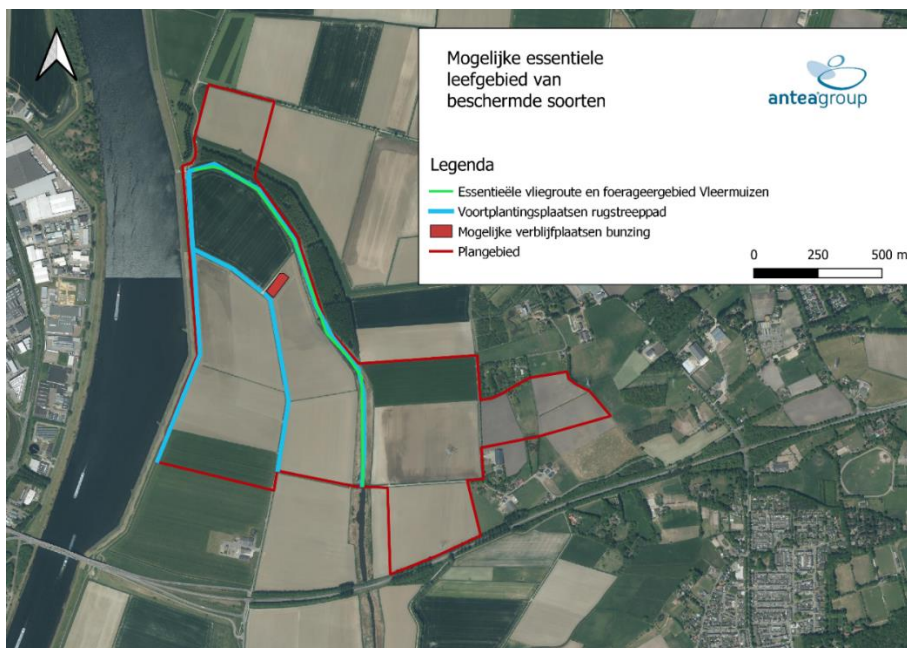
Ook heeft de Natuurtoets geconstateerd dat er mogelijke effecten zijn op de naastgelegen watergang, welke mogelijk functioneert als essentiële vliegroute voor vleermuizen. De watergang gaat niet verloren, maar er vindt mogelijk wel verstoring plaats in de vorm van licht en geluid. Hierdoor kan de watergang zijn functie als essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen verliezen.

In de Natuurtoets is vastgesteld dat het plangebied mogelijk deel uitmaakt van het leefgebied van de bunzing. De natuurtoets stelde vast dat verblijfplaatsen op basis van het gebruik van holen en schuilmogelijkheden grotendeels uit te sluiten is binnen de akkerpercelen. Er is echter één locatie aanwezig, in de vorm van een mestsilo, die niet betreden kon worden in verband met het niet meewerken van de percee-eigenaar. Hierdoor was het voorkomen van verblijfplaatsen van de bunzing binnen het plangebied niet volledig uit te sluiten. Tijdens het uitvoeren van het onderzoek is het niet gelukt om terreinbetreding te kunnen krijgen vanuit de percee-eigenaar. Hierdoor is het niet mogelijk geweest om onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van verblijfplaatsen en is vanuit de initiatiefnemer gekozen om uit te gaan van een worstcasescenario, waardoor het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk is.

1.1.1 Wettelijk kader

Voor de voorgenomen ontwikkeling dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen (vliegroute), rugstreepad (voortplantingswater) en bunzing (verblijfplaatsen). Het voorgenomen plan kan doorgang vinden als duidelijk is dat het vast te stellen plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten (Wet natuurbescherming – onderdeel soortbescherming). Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

Indien essentiële onderdelen van het leefgebied van bovengenoemde soorten aanwezig zijn dan heeft de ruimtelijke ingreep mogelijk consequenties voor deze soorten en worden mogelijk verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden. Om deze reden is geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de functionaliteit van het plangebied voor deze soorten. Hierbij zijn de onderdelen weergegeven in figuur 2 en in de Natuurtoets onderzocht naar de aanwezigheid van essentiële onderdelen. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van dit nader onderzoek beschreven.

Figuur 2. Onderzochte onderdelen binnen het plangebied.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het inzichtelijk maken van de resultaten van het nader onderzoek vleermuizen, bunzing en rugstreepad, of verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden en of er een noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgezet:

- Allereerst wordt in Hoofdstuk 2 het voornemen beschreven;
- In Hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming – soortbescherming beschreven. Hier wordt aan getoetst in voorliggend document;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de methodiek van de uitgevoerde onderzoeken;
- In Hoofdstuk 5 zijn de resultaten van het onderzoek gepresenteerd;
- Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen.

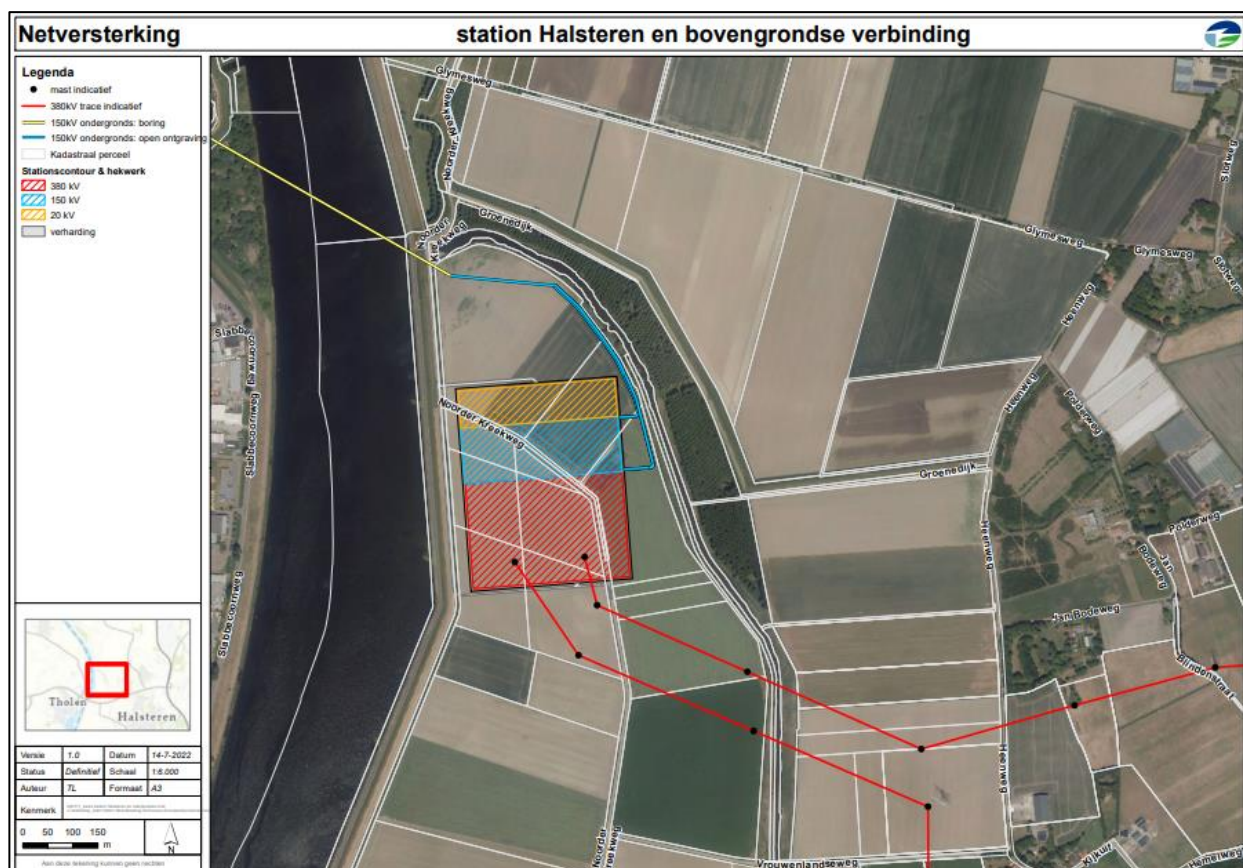
2 Projectvoornemen

In de onderstaande paragrafen wordt ingegaan op de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied.

2.1 Ontwikkeling

TenneT TSO B.V. is voornemens om een hoogspanningsstation (380 kV/ 150 kV/ 20 kV) te realiseren in de gemeente Bergen op Zoom in de provincie Noord-Brabant, nabij Halsteren. Het 380 kV-/150 kV-gedeelte van het station wordt gebouwd en beheerd door TenneT en bevat de 150 en 380 kV-schakelinstallatie. Het 20 kV-gedeelte van het station wordt gebouwd en beheerd door Enexis en bevat vier 150/20 kV-transformatoren en twee gebouwen t.b.v. de middenspanningsinstallaties.

Ten noorden van het toekomstige hoogspanningsstation (globale ligging van het hoogspanningsstation zie gearceerd gebied figuur 3 en concept ontwerp-tekening figuur 1) bevindt zich de toekomstige aansluiting met de 150 kV-kabel richting Schouwen-Duiveland. Die bestaat uit delen open ontgraving (zie de blauwe lijn in figuur 3) en delen gestuurde boring/HDD (zie de gele lijn in figuur 3) voor de gestuurde boringen worden in- en uitrede punten ingericht aan de kopse kanten van de open ontgraving, daarnaast zijn hiervoor ook tijdelijke werkgebieden van toepassing voor uitlegstroken. Ten zuiden van het hoogspanningsstation is de inlissing op de bestaande 380kV-lijn tussen Rilland en Geertruidenberg weergegeven. Deze bestaat uit acht nieuwe hoogspanningsmasten (zwarte punten in figuur 3) en een hoogspanningslijnen (zie de rode lijnen in figuur 3).

Figuur 3. Tekening van het plangebied met globale ligging station, inlissing en kabeltrace. Bron: TenneT TSO B.V

3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming. In paragraaf 3.1 wordt eerst een korte toelichting gegeven over de Wet natuurbescherming, waarna de soortbescherming per soort wordt toegelicht in paragraaf 3.2.

3.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In het voorliggende Nader onderzoek wordt enkel ingegaan op de soortbescherming. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden.

3.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en Bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Voorliggende toetsing richt zich op het voorkomen van vleermuizen, bunzing en rugstreeppad.

3.2.1 Vleermuizen en rugstreeppad: soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings-, foerageer- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Dieren behorend bij artikel 3.5 mogen niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Onderstaand staan de verbodsbepalingen uit de Wnb uiteengezet.

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.2.2 Bunzing: soorten van de Wet natuurbescherming

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Artikel 3.10 van Wet natuurbescherming Provinciaal beschermde soorten

- A. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- B. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

3.2.3 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen gestelde verboden in Artikel 3.5 of Artikel 3.10 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden - dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie (1-3). Zie Bijlage 1 van de Natuurtoets (Antea Group, 2022) voor een uitgebreide toelichting.

3.2.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

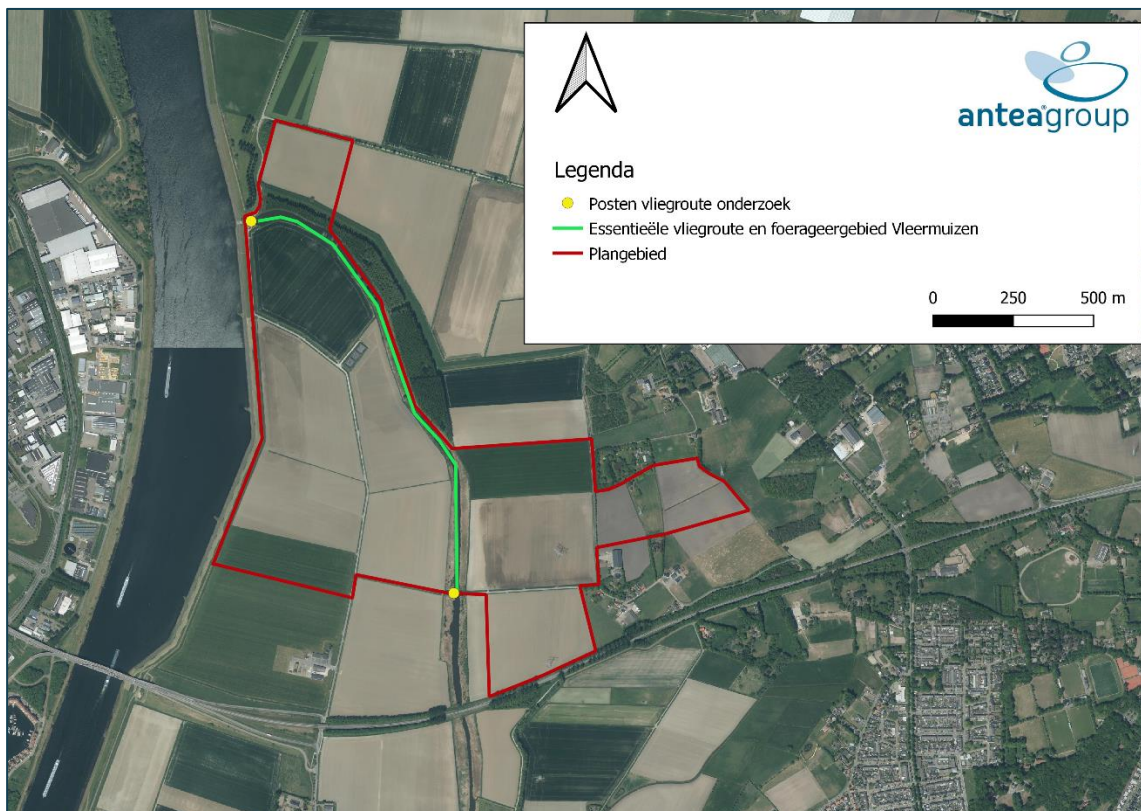
4 Methodiek

Allereerst zal de werkwijze voor vleermuizen en rugstreeppad uiteengezet worden (paragraaf 4.1 en 4.2) waarna in 4.3 een overzicht van de veldbezoeken wordt weergegeven. Er wordt geen werkwijze voor de bunzing toegelicht vanwege het niet kunnen uitvoeren van het onderzoek.

4.1 Werkwijze vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken is gewerkt volgens de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakbureau van het Netwerk Groene Bureau's; 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' 2021 (Netwerk Groene Bureau's, 2021). Het onderzoek is uitgevoerd door vleermuisdeskundigen H. de Graaf, W.R. Klok en A.L.G. van der Linden. De deskundigen hebben aantoonbare ervaring in het uitvoeren van onderzoek naar vleermuizen. De watergang is onderzocht vanaf het gemaal de Pals en de Vrouwenlandseweg, weergegeven in figuur 4.

De vleermuisdetector is bij het vleermuisonderzoek een onmisbaar apparaat. Met dit apparaat worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. De batdetector vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk in het veld zeer moeilijk te determineren en vereisen een controle met behulp van analyse-software, hiervoor is het programma Batsound gebruikt. De gehanteerde batdetectors betreffen de Pettersson D240X en de Pettersson M500.

Figuur 4. Kaart met de posten en vliegroute.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende

factoren. Tijdens dergelijke weersomstandigheden is niet gewerkt. In paragraaf 4.3 is een overzicht opgenomen van de uitgevoerde onderzoeken en de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek (zie Tabel 1).

4.2 Werkwijze rugstreeppad

Het nader onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Rugstreeppad (BIJ12, 2017). Het onderzoek is verricht naar het voorkomen van voortplantingsplaatsen binnen het plangebied. Voor het onderzoek zijn twee bezoeken uitgevoerd in de periode van april – mei, waarbij is geluisterd naar kooractiviteit van de rugstreeppad. Het onderzoek was echter te laat opgestart (25 mei 2022), waardoor er geen twee bezoeken meer binnen de optimale periode mogelijk waren. Hierdoor de tweede bezoek in de optimale periode in 2023 uitgevoerd. Het luisteren naar kooractiviteiten is gebeurd bij geschikte weersomstandigheden met relatief warme, (bijna) windstille avonden en nachten en een windkracht van Bft <4.

Daarbij is in de maanden juli en augustus met een net van RAVON geschept naar juveniele rugstreeppadden.

4.3 Overzicht veldbezoeken

In de onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de uitgevoerde veldbezoeken, ten behoeve van welke soort het onderzoek is uitgevoerd en de weersomstandigheden ten tijde van het onderzoek.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken

datum	starttijd	eindtijd	neerslag	Gem. temperatuur	zonsopkomst/-ondergang	windkracht (Bft)	Soort	onderzoek naar:
25-5-2022	22:30	0:30:00	Onbewolkt	15 °C	Ondergang 20:59	4	Rugstreeppad	Kooractiviteit
11-7-2022	00:00	02:00	Onbewolkt	13 °C	Ondergang 21:15	3	Rugstreeppad	Kooractiviteit
30-7-2022	09:00	12:00:00	Onbewolkt	17 °C	-	3	Rugstreeppad	Scheppen naar larven
17-8-2022	14:00	16:30	Onbewolkt	26 °C	-	3	Rugstreeppad	Scheppen naar larven
27-9-2022	21:30	23:30	Bewolkt/ lichte neerslag	11 °C	Ondergang 19:30	3	Vleermuizen	Vliegrouete en foerageergebied
25-5-2023	22:30	00:50	Onbewolkt	14 °C	Ondergang 21:46	3	Vleermuizen en rugstreeppad	Kooractiviteit, Vliegrouete en foerageergebied

5 Resultaten

Dit hoofdstuk is verdeeld in 2 paragrafen. Paragraaf 5.1 bespreekt de resultaten en de waarnemingen per avond van het nadere onderzoek naar vleermuizen. Paragraaf 5.2 bespreekt dezelfde punten voor het nader onderzoek naar rugstreeppad.

5.1 Uitkomsten vleermuisonderzoek

Vleermuizen gebruiken in zijn algemeenheid een gebied voor verschillende functies: onder andere om te verblijven, te foerageren en/of als geleidend element. Binnen het plangebied zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, waaronder: rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Alle drie de soorten gebruikten het plangebied als vliegroute en foerageergebied.

5.1.1 Waarnemingen per bezoek

Avondbezoek 27 september 2022

Dit bezoek was gericht op het vaststellen van vliegroutes, foerageergebieden in en nabij het plangebied. De scope van het onderzoek betrof het naastgelegen watergang/boschage. Tijdens het terreinbezoek zijn twee foeragerende rosse vleermuizen, 5 ruige dwergvleermuizen en 3 gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Avondbezoek 25 mei 2023

Dit bezoek was gericht op het vaststellen van vliegroutes en foerageergebieden nabij het plangebied. Tijdens het terreinbezoek zijn 3 rosse vleermuizen, 2 ruige dwergvleermuizen en 4 gewone dwergvleermuizen het gehele bezoek foeragerend bij het gemaal waargenomen. Daarnaast zijn er circa 10 gewone dwergvleermuizen waargenomen die de watergang als vaste vliegroute gebruiken.

5.2 Uitkomsten rugstreeppadonderzoek

Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. Het plangebied zelf bestaat uit intensief beheerde akkers die meerdere malen per jaar geploegd en bewerkt worden. Daarnaast zijn de minder intensief beheerde delen/ bermen sterk dichtgegroeid waarin de soort zich niet kan vergraven. Hierdoor zijn er geen vaste verblijfplaatsen van rugstreeppadden binnen het plangebied aanwezig.

5.2.1 Waarnemingen per bezoek

Avondbezoek (kooractiviteit) 25 mei 2022

Tijdens dit bezoek is intensief geluisterd naar kooractiviteit van rugstreeppadden in de -om en in het plangebied liggende- watergangen/slootjes. De klimatologische omstandigheden waren op de betreffende avond zeer geschikt voor het luisteren naar kooractiviteit, met een temperatuur van 15 graden en een windsnelheid van 20 km/u.

Daarbij is geluisterd vanaf de Noorderkreekweg op meerdere locaties. Ook is er gezocht naar rondlopende exemplaren en eventuele overreden exemplaren.

Tijdens het bezoek zijn echter geen kooractiviteit of individuen van rugstreeppadden waargenomen.

Avondbezoek (kooractiviteit) 11 juli 2022

Dit bezoek is ook uitgevoerd door te luisteren naar kooractiviteit van rugstreeppadden. Het bezoek is uitgevoerd in juli en betreft normaliter het derde bezoek. De klimatologische omstandigheden waren op de betreffende avond geschikt voor het luisteren naar kooractiviteit, met een temperatuur van 13 graden en een windsnelheid van 15 km/u. Het bezoek is ook uitgevoerd vanaf de Noorderkreekweg, waarbij is geluisterd vanaf meerdere locaties en is gezocht naar rondtrekkende individuen. Deze zijn echter niet tijdens het bezoek waargenomen.

Dagbezoek (scheppen) 30 juli 2022

Tijdens dit bezoek is gezocht naar larven van de rugstreeppadden in omliggende watergangen. Hierbij zijn de oevers met watervegetatie afgeschept. Ook is gezocht naar poeltjes en tijdelijke plassen binnen het plangebied. Deze waren afwezig.

Tijdens het bezoek zijn geen larven van rugstreeppadden gevangen. Daarnaast werd geconstateerd dat grote delen van de watergangen werden gebruikt als paaiplekken voor o.a. karpers, welke zich met amfibieënlarven voeden.

Dagbezoek (scheppen) 17 augustus 2022

Tijdens dit bezoek is eveneens gezocht naar larven van de rugstreeppadden in omliggende watergangen, poeltjes en plassen. Larven van rugstreeppadden waren afwezig binnen het plangebied.

Avondbezoek (kooactiviteit) 25 mei 2023

Het eerste avondbezoek voor kooactiviteit is opgestart in mei 2022. Hierdoor was het niet mogelijk om conform het kennisdocument twee bezoeken in de optimale periode (april-mei) uit te voeren. Hierdoor was een tweede bezoek in 2022 niet meer mogelijk conform de tussenperiode van het kennisdocument en is gekozen voor een bezoek in de optimale periode in 2023.

Tijdens het bezoek is vanaf een uur na zonsondergang geluisterd naar kooactiviteit van de rugstreeppad in de watergangen in en nabij het plangebied. Er is geen kooactiviteit vastgesteld.

6 Conclusie en aanbevelingen

TenneT TSO B.V. dient zorg te dragen voor een robuust en een voor de toekomst gereed nationaal elektriciteitsnet. Samen met de regionale netbeheerders voor Zeeland (Stedin) en West-Brabant (Enexis) heeft TenneT studies uitgevoerd en voorstellen uitgewerkt om de knelpunten op te lossen en ruimte te maken op het elektriciteitsnet. Deze studies en daarbij behorende keuzes zijn tot stand gekomen in overleg met de provincie Zeeland, de provincie Noord-Brabant en met de betrokken gemeenten: Schouwen-Duiveland, Tholen en Bergen op Zoom. Het gehele project is verdeeld in vier deelprojecten waarvan er twee bestaan uit het realiseren van een hoogspanningsstation (380 kV/ 150 kV/ 20 kV) in Halsteren en de inlissing ervan op de bestaande 380 kV-hoogspanningslijn Rilland-Geertruidenberg. Daarnaast dient TenneT een inpassingsplan van dit hoogspanningsstation op te stellen voor het bevoegd gezag.

Uit de Natuurtoets uitgevoerd in 2022 is gebleken dat in en nabij het plangebied mogelijk geschikt essentieel leefgebied van vleermuizen, rugstreeppadden en bunzing aanwezig is. Voor de vleermuizen gaat om naastgelegen watergang het Lange Water welke mogelijk functioneert als essentiële vliegroute en foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast maken deze watergang en omliggende slootjes mogelijk onderdeel uit van voortplantingsplaatsen van de rugstreeppad.

De mestsilo op het terrein kan mogelijk verblijfplaatsen van bunzingen huisvesten. Dit terrein kon echter niet betreden worden, waardoor deze niet kunnen worden uitgesloten en het niet mogelijk was om onderzoek op het terrein uit te voeren. Hiervoor is gekozen om uit te gaan van een worstcasescenario en wordt ervan uitgegaan dat er verblijfplaatsen van bunzing aanwezig zijn. Hierdoor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag.

6.1 Toetsing wet natuurbescherming

Alle vleermuissoorten en de rugstreeppad zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord, vernield of beschadigd, is sprake van overtreding van de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

De bunzing is beschermd onder Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van de soort.

6.1.1 Vliegroute en foerageergebied

De watergang het Lange Water maakt onderdeel uit van een vliegroute van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Daarnaast wordt deze locatie ook als foerageergebied gebruikt door de bovengenoemde soorten. Aangezien het een relatief groot aantal individuen betreft en de grootste, meest beschutte lijnvormige element is dat Halsteren verbindt aan de Schelde-Rijnkanaal, wordt er geconcludeerd dat deze een essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van vleermuizen. De watergang blijft behouden ten behoeve van het voornemen.

Er is vooraf overlegd met de initiatiefnemer dat eventuele toename in licht en geluid moet worden voorkomen op naastgelegen watergang/ NNN gebied. In het definitieve ontwerp van het station worden maatregelen getroffen om toename in licht en geluid te voorkomen op naastgelegen watergang. Hierdoor worden er uiteindelijk geen effecten op essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen verwacht. Het aangrenzende foerageergebied en de vliegroute moeten ook ten tijde van de realisatiefase haar functies kunnen vervullen. Wanneer aan de volgende randvoorwaarden wordt voldaan zijn geen negatieve effecten op dit (essentiële) foerageergebied en deze vliegroute voor vleermuizen te verwachten.

- De werkzaamheden worden tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd;

- Indien werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst worden uitgevoerd mag geen kunstmatige verlichting worden toegepast die op het aangrenzende gebied van het Lange Water schijnt.

Er is geen ontheffing noodzakelijk indien aan bovengenoemde maatregelen wordt voldaan.

6.1.2 Rugstreepad

Er is tijdens het onderzoek geen voortplanting en voortplantingsbiotoop binnen of nabij het plangebied vastgesteld. Vanwege de afwezigheid van geschikte verblijfplaatsen en voortplantingswateren binnen het plangebied kan geconcludeerd worden dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van de rugstreepad. Hierdoor treden er geen effecten op, bij essentiële onderdelen van het leefgebied van rugstreepadden vanwege het planvoornemen. Het inpassingsplan van het station zal daarbij juist geschikter leefgebied binnen de akkers voor de soort creëren, door het creëren van een groter gebied met plas dras.

Er komen wel waarnemingen van rugstreepadden in de directe omgeving van het planvoornemen voor uit NDFF. Dit zijn met name sub-adulte exemplaren. De rugstreepad staat bekend om het afleggen van grote afstanden van soms wel 5 kilometer. Bij het realiseren van de hoogspanningsstations is het mogelijk dat het gebied tijdelijk (bv. bij voorbelasting met schrale grond) wordt omgevormd tot een ideaal leefgebied voor rugstreepad. Daarom wordt geadviseerd als de activiteiten niet uitgesteld kunnen worden tot buiten de voortplantingsperiode of overwinteringsperiode, voorafgaand aan de activiteiten het projectgebied ontoegankelijk te maken voor rugstreepadden. Er kan worden voorkomen dat rugstreepadden de werklocatie gaan bevolken door het gebied waar de werkzaamheden plaats gaan vinden uit te rasteren. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken, moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen. Controleer dit regelmatig op kieren en op overhangende vegetatie. Let vooral ook op adequate voorzieningen bij toegangswegen voor bouwverkeer.

Er is geen ontheffing noodzakelijk indien aan bovengenoemde maatregelen wordt voldaan.

6.1.3 Bunzing

Er is geen onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen bunzing verblijfplaatsen binnen het plangebied. Dit was niet mogelijk in verband met geweigerde terreinbetreding. Hierdoor is gekozen voor het worstcasescenario en wordt ervan uitgegaan dat verblijfplaatsen aanwezig zijn en worden aangetast. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Bibliografie

- Antea Group. (2022). *Natuurtoets hoogspanningsstation en inlussing*. Capelle aan den IJssel: Antea Group.
- BIJ12. (2017). *Kennisdocument rugstreeppad*. Utrecht: BIJ12.
- CB5. (2023). *HOOGSPANNINGSSTATION HALSTEREN*. Oosterhout: CB5.
- Netwerk Groene Bureau's. (2021). *Vleermuisprotocol 2021*. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl:
<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- NGB. (2021). *Vleermuisprotocol 2021*. Odijk: Netwerk Groene Bureaus.
- R.E. van der Vliet & G. Jenniskens (2023). *Passende beoordeling voor vogelsoorten voor een hoogspanningstation bij Halsteren*. Culemborg: Waardenburg Ecology.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl